Valtuustoaloite

Xylitol-tuote kaikille Rautjärven peruskoululaisille ja varhaiskasvatuksen lapsille

Rautjärven kunnan tulee selvittää ja ottaa käyttöön tarkoituksenmukainen toimintamalli, jolla maksuton xylitol-tuote voidaan tarjota kaikille kunnan peruskouluissa ja varhaiskasvatuksessa oleville lapsille osana päivittäistä ruokailua ja suun terveyden edistämistä.

Aloitteen tausta ja perustelut

Lasten ja nuorten suun terveys on tärkeä osa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Suun terveyteen vaikuttavat muun muassa säännöllinen ruokailurytmi, hampaiden harjaus, ravitsemus sekä päivittäiset suunhoitotottumukset. Myös koulupäivän ja varhaiskasvatuspäivän aikana voidaan tehdä pieniä, ennaltaehkäiseviä tekoja, joilla tuetaan lasten suun terveyttä.

Tällä hetkellä Rautjärven kunta ei tarjoa koululaisille xylitol-tuotetta. Varhaiskasvatuksen käytännöt vaihtelevat. Käytännössä osa koululaisista voi tuoda mukanaan oman xylitol-tuotteen otettavaksi ruokailun jälkeen. Tuote voi olla luokan kaapissa tai lapsen repussa.

Nykyinen käytäntö asettaa lapset eriarvoiseen asemaan. Perheiden arjen resurssit vaihtelevat, eikä kaikilla ole arjen voimavaroja hankkia lapselle xylitol-tuotetta koulu- tai varhaiskasvatuspäivän ajaksi. Lisäksi lapsen mukana kulkevan tuotteen käyttöön liittyy käytännön haasteita: rasia voi unohtua kotiin, kadota tai jäädä repun pohjalle.

Jos xylitol-tuote kulkee lapsen mukana, sen matka ruokailun jälkeiseen käyttöön ei ole yksinkertaista. Luokan kaapista farkun taskuun laitettu pastilli voi sulaa taskuun, tarttua käteen tai päätyä hankkeen jo ennen ruokalaan päätymistä. Pastilli tekee siis monivaiheisen retken ennen kuin se päätyy ruokalan tarjottimelle ja siitä ruokailun jälkeen lopulta kohtaa lapsen hampaat.

Lapsen suun terveyden edistämisen ei tulisi olla kiinni siitä, onko juuri kyseisellä lapsella xylitol-tuote mukanaan. Kunnan järjestämällä yhdenvertaisella käytännöllä voidaan varmistaa, että xylitol-tuote on saatavilla osana lapsen päivää riippumatta perheen arjen tilanteesta.

Tarkoituksenmukaisin toteutustapa voidaan arvioida yhdessä varhaiskasvatuksen, opetuksen ja muiden tarvittavien toimijoiden kanssa. Käytännössä jakelu voidaan toteuttaa esimerkiksi koulu- ja varhaiskasvatusruokailun yhteydessä. Toteutuksessa tulee huomioida lasten ikä ja yksilölliset tarpeet sekä kustannustehokkuus.

Ehdotus

Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että Rautjärven kunta käynnistää määräaikaisen kokeilun ja selvittää sen perusteella pysyvän toimintamallin käyttöönottoa siten, että:

1. maksuton xylitol-tuote tarjotaan kokeilun aikana kaikille kunnan peruskoululaisille sekä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille,
2. xylitol-tuote järjestetään yhdenvertaisesti saataville osana koulu- ja varhaiskasvatuspäivää, tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi ruokailun jälkeen,
3. kunnan vuoden 2027 talousarviossa huomioidaan kokeilun toteuttamiseen tarvittava määräraha
4. kokeilu voidaan käynnistää kevätlukukaudella 2027 ja sitä voidaan jatkaa syyslukukaudella 2027; sekä
5. kokeilusta saatavaa palautetta arvioidaan kokeilujaksojen aikana ja sen perusteella valmistellaan päätös toimintamallin mahdollisesta vakinaistamisesta.

Tavoitteena on, että **jokaisella Rautjärven lapsella on yhdenvertainen mahdollisuus edistää suunsa terveyttä myös koulu- ja varhaiskasvatuspäivän aikana.**

Rautjärvellä 21.9.2026

Jenni Rautio

Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja